

Glavni tužitelj Marinko Jurčević

GOVOR ZA KONFERENCIJU GLAVNIH TUŽITELJA

Sarajevo 21.-22. studeni 2007. godine

*Nadopuna izlaganja tužiteljice Tančica

U kontekstu uvodnog izlaganja kolegice Tančica, dozvolite mi da, sa pozicije koju obnašam kao Glavni tužitelj Tužiteljstva BiH, u kratkim crtama ukažem na probleme i prepreke koje otežavaju, a često i onemogućavaju efikasno gonjenje počinitelja kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

Jedan od osnovnih problema s kojim se danas susrećemo je, s jedne strane veliki broj prijavljenih osoba kao potencijalnih počinitelja djela ratnih zločina, a s druge strane nedovoljni kapaciteti u broju pravosudnih izvršitelja koji rade na predmetima ratnih zločina, kako u tužiteljstvima i sudovima, tako i u policiji.

Kao logična posljedica ovakve nesrazmjere dovodi do postepenog gubljenja povjerenje građana Bosne i Hercegovine u institucije pravosuđa kao nositelje aktivnosti u radu po predmetima ratnih zločina.

Do 01. ožujka 2003. godine, na predmetima ratnih zločina radili su sudovi i tužiteljstva entiteta i Brčko Distrikta čiji je rad, sukladno rimskim „Pravilima puta“, bio vezan za Haški tribunal kroz davanje „ocjene predmeta“, a takva situacija je usporavala rad kako tužiteljstava tako i sudova na ovim predmetima.

Međutim, pored nedovoljne efikasnosti rada po predmetima ratnih zločina iz razloga dužeg čekanja na „ocjenu“ Haškog tribunala, zašto ne istaknuti da nije postojalo dovoljno odlučnosti, kako u tužiteljstvima i policijama, tako i u sudovima na radu po ovim predmetima u tom periodu.

Ovaj stav temeljim na statističkim pokazateljima koji kazuju da su, do 01.ožujka 2003. godine, sudovi u Federaciji BiH postupajući u predmetima ratnih zločina, donijeli 92 presude, od kojih je 80 osuđujućih, 11 oslobađajućih i 1 odbijajuća presuda.

U sudovima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, u tom periodu nije donesena niti jedna presuda.

Ovi podaci koji se, ako se računa samo post-dejtonski period, odnose na 7 i pol godina rada, jasno govore sami za sebe i svaki komentar je suvišan.

Tužiteljstvo BiH i Sud Bosne i Hercegovine konstituirani su 01.ožujka 2003. godine a Poseban odjel za ratne zločine Tužiteljstva BiH uspostavljen je 09.03.2005. godine, kada je započeo sa radom na predmetima ratnih zločina.

Odjel Tužiteljstva BiH za ratne zločine, momentom uspostavljanja, nije bio popunjen dovoljnim brojem tužitelja, pravnih suradnika i ostalog administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja, te mogu reći da se popunjavanje vrši „u hodu“ već dvije i pol godine.

Tužiteljstvo BiH, je na radu predmeta ratnih zločina sačinilo tužiteljsku strategiju za rad na premetima ratnih zločina, koja strategija je uslovljena sa radom ostalih agencija za sprovođenje zakon, prije svega Suda BiH, policijskih agencija i Haškog tribunala.

Ovom prigodom želim istaći bitan detalj da se, od 01.03.2003. godine kao dana početka rada Tužiteljstva BiH, paralelno vršio pregled i ocjena predmeta dostavljenih od kantonalnih-okružnih tužiteljstava, i tužiteljstva Distrikta Brčko, rad po preuzetim predmetima, a i istovremeno vršio i proces ustroja i popunjavanja kapaciteta Tužiteljstva BiH.

Pored svih poteškoća u radu s kojim se susreće Odjel za ratne zločine Tužiteljstva BiH, želio bih naglasiti da sa dosadašnjim postignutim rezultatima Odjela ne bismo trebali biti nezadovoljni. U prilog tome, dozvolite mi da Vam iznesem statističke podatke vezane za rad ovoga odjela.

U Odjelu za ratne zločine, u proteklom periodu podignuto je 38 optužnica protiv 63 osobe, samo tijekom 2006.g. saslušano je oko 800 svjedoka, a trenutno su u Odjelu za ratne zločine aktivne istrage u 312 predmeta protiv 894 osobe.

Izneseni podaci nisu spektakularni, međutim razmatrajući problematiku efikasnijeg gonjenja počinitelja kaznenih djela ratnih zločina moramo je posmatrati kao kompleksnu, uzimajući u obzir reformu kaznenog zakonodavstva u BiH izvršenu tijekom 2002.g i 2003.g. koja je također usporila rad na predmetima ratnih zločina.

Izvršenim reformama, proces kaznene istrage je u cijelosti premješten u nadležnost tužiteljstva. Dakle, u proteklih nekoliko godina, istovremeno se vršila edukacija tužitelja, radilo na izradi normativnih akata za rad na predmetima ratnih zločina, vršio odabir predmeta prema orijentacionim kriterijima za ocjenu osjetljivosti predmeta, a redovno je trebalo voditi istrage, podizati optužnice i zastupati predmete u sudnicama.

Kada se govori o procesuiranju predmeta ratnih zločina na entitetskim razinama i Brčko Distriktu, provedene analize pokazale su da na razinama entiteta i Brčko Distrikta ne postoji potrebna infrastruktura, niti dovoljan broj osoblja za rad na predmetima ratnih zločina, kako u tužiteljstvima i sudovima, tako i u policiji.

Stanje na entitetskim razinama je izuzetno teško, mnoge policijske strukture na entitetskim razinama nemaju niti odjele niti odsjeke za rad na predmetima ratnih zločina.

Tužiteljstva nemaju odjele za ratne zločine, kao ni sudovi, a da ne govorim o nedostatku osoblja u svojstvu stručnih suradnika, istražitelja te adekvatne opreme.

Izvršenom reformom kojom su tužiteljstva dislocirana od nadležnih sudova, može se konstatirati da se izgubilo dosta na efikasnosti općenito u radu tužiteljstava, te i radu na predmetima ratnih zločina.

Ovo su samo osnovni problemi i prepreke sa kojima se tužitelji a također i agencije za sprovođenje zakona susreću.

Ovom prilikom neću govoriti o problemima na koje je ukazala koleginja Tančića, a koji su jako ozbiljni, kao što je nedostupnost svjedoka, nedostupnost osumnjičenih osoba, problemi vezani za materijalne dokaze koji se nalaze na raznim razinama i institucijama vlasti i različitim lokacijama, te birokratskim zamkama koje otežavaju prikupljanje dokaza.

Na sve ove problem ukazivao sam već više od 2 godine tražeći od institucija vlasti donošenje Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, kojom strategijom se treba omogućiti efikasno vođenje postupaka za kaznena djela ratnih zločina.

Želio bih današnje moje obraćanje uvažanim kolegama tužiteljima ipak završiti sa izvjesnim pomakom naprijed u svezi efikasnijeg procesuiranja predmeta ratnih zločina.

Naime, kao što je poznato, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, formiralo je po nalogu Vijeća ministara, Radnu grupu za izradu Državne strategije, kojom će se, nadam se pored ostalog sačiniti i katalog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih na prostoru BIH, te kojom će se predložiti realistični rokovi i ciljevi za efikasno vođenje procesa za kaznena djela ratnih zločina, te kojom će se također predložiti i izvodljivi planovi za implementaciju strategije. Sigurno, da državna strategija neće riješiti predmete ratnih zločina, ali ista će dati smjernice i uključiti sve potrebne relevantne institucije u rješavanju naše stvarnosti.

Hvala vam na pozornosti.